

Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi

**Yıl 9 Özel Sayı
Dr. Selma Pehlivan'a Armağan**

**VAKANUVIS
International Journal of Historical
Researches**

**Volume 9 Special Issue
A Tribute to Dr. Selma Pehlivan**

**Sakarya
Aralık/ December- 2024**

Yıl/Vol. 9, Özel Sayı (Dr. Selma Pehlivan'a Armağan)/ Special Issue (A Tribute to Dr. Selma Pehlivan), Aralık/ December 2024 ISSN: 2149-9535

VAKANÜVİS- Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi

Yıl 9 Özel Sayı (Dr. Selma Pehlivan'a Armağan)

VAKANÜVİS, uluslararası hakemli bir dergidir. Bahar ve Güz sayıları olmak üzere yılda iki kez yayımlanır. Ayrıca her yıl bir özel sayı yayımlanabilir. Derginin elektronik versiyonuna dergipark.org.tr/vakanuvis adresinden erişilebilir. Dergiye gönderilen makaleler, intihal olaylarının tespiti ve engellenmesi amacıyla Ithenticate intihal tespit programı ile denetlenmektedir.

VAKANUVIS International Journal of Historical Researches

Vol. 9 Special Issue (A Tribute to Dr. Selma Pehlivan)

VAKANUVIS is a peer-reviewed bi-annual international academic journal, published as Spring and Fall issues. Also a special issue can be published every year. The electronic version of the journal can be read at dergipark.org.tr/vakanuvis. Author guidelines and editorial policies on submission of manuscripts can be found on the same website. VAKANÜVİS is using Ithenticate plagiarism detection software in order to detect and prevent plagiarism.

Sahibi ve Sorumlusu / Owner

Serkan YAZICI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Editor-in-Chief

Tufan TURAN

Konuk Editör

Enis ŞAHİN

Editör Kurulu

M. Bilal ÇELİK, Serkan YAZICI, Mustafa SARI, Zeynep İSKEFİYELİ,
Fikrettin YAVUZ

Kapak Tasarım

Tamer Yazıcı

ISSN 2149-9535 / E-ISSN 2636-7777

Yıl/Vol. 9, Özel Sayı (Dr. Selma Pehlivan'a Armağan)/ Special Issue (A Tribute to Dr. Selma Pehlivan), Aralık/ December 2024 ISSN: 2149-9535

DERGİNİN TARANDIĞI İNDEKSLER / VAKANUVIS IS INDEXED IN

TRDIZIN

INFOBASE INDEX

DOAJ DIRECTORY OF
OPEN ACCESS
JOURNALS

ADVANCED SCIENCES INDEX

Crossref

CiteFactor
Academic Scientific Journals

ERIH PLUS
EUROPEAN REFERENCE INDEX FOR THE
HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

I2OR

E3

SÖBIAD

Central and Eastern European Online Library

**INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL**

ESJI Eurasian
Scientific
Journal
Index
www.ESJIndex.org

İSAM
TÜRKİYE DİYANET VAKFI
İSLAM ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

Academic Researches Index
Acarindex.com

E3 Central and Eastern European Online Library

SIS Scientific Indexing Services

**INTERNATIONAL
Scientific Indexing**

**Academic
Resource
Index**
ResearchBib

Vakanüvis

Yıl/Vol. 9, Özel Sayı (Dr. Selma Pehlivan'a Armağın)/ Special Issue (A Tribute to Dr. Selma Pehlivan), Aralık/ December 2024 ISSN: 2149-9535

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

ARAŞTIRMA MAKALELERİ/ RESEARCH ARTICLES

- 1749 Demokrat Parti Grubu Zabıtlarında 1957 Seçimleri ve Ekonomik Durum**
Tahsin Aydoğan
1957 Elections and Economic Situation in the Democratic Party Group Records
- 1779 Cato ve Roma Muhafazakârlığı**
Necmettin Bilik
Cato and Roman Conservatism
- 1810 Türkiye’de Bir Kurumsal Girişimcilik Örneği: Eczacıbaşı Firması ve Nejat F. Eczacıbaşı Dönemi (1942- 2002)**
Orhan Çakmak
An Example of Corporate Entrepreneurship in Turkey: The Eczacıbaşı Company and the Nejat F. Eczacıbaşı Period (1942- 2002)
- 1856 Ahenk Gazetesine Göre Lozan Barış Antlaşması’na Giden Süreç ve Antlaşma’nın Yansımaları**
Enes Mert Demir
The Process Leading to the Lausanne Peace Treaty and the Reflections of the Treaty According to Ahenk Newspaper
- 1900 Bartın Kazasında Gayrimüslim Nüfusun Gelişimi (1831-1923)**
Mine Dilek – Abdülkadir Erçin
The Development of the Non-Muslim Population in Bartın Kaza (1831-1923)
- 1938 Kahramanmaraş Müzesi’nden Bir Grup Bezemesiz Cam Bileziğın Değerlendirilmesi**
Fevziye Eker
Evaluation of a Group of Undecorated Glass Bracelets from the Kahramanmaraş Museum

- 1959 An Overview of the Royal Geographical Society and Its Activities**
Fatma Erkaya Topcu – Cengiz Kartın
Kraliyet Coğrafya Topluluğuna ve Faaliyetlerine Genel Bir Bakış
- 1998 Picardie Manevralarına Dair Bilgilerin Karşılaştırılması ve Değerlendirilmesi**
Ali Güllü – Dilara Uslu
Comparison and Evaluation of Knowledge on Picardie Maneuvers
- 2023 Eski Mezopotamya’da Dış-Kurdu Miti ve Dış Hastalıklarına Karşı Uygulanan Tıbbi-Büyüsel Pratikler**
Abdulđani Kaçar
Toothworm Belief and Medical-Magical Practices against Dental Diseases in Ancient Mesopotamia
- 2050 İslam Kaynakları Işığında IX-XI. Yüzyıllarda Doğu Avrupa ve Kafkasya’da Siyasi ve Ticari Dinamikler**
Selim Karagöz – Mustafa Yıldırım
Political and Commercial Dynamics in Eastern Europe and the Caucasus in the 9th-11th Centuries in the Light of Islamic Sources
- 2083 Tohumun İzinde: Adapazarı Tohum Islah ve Deneme İstasyonu’nun Tarihsel Gelişimi ve Türkiye Tarımına Katkıları (1926-1980)**
Nurullah Kırkpınar
In the Footsteps of the Seed: Historical Development of Adapazarı Seed Breeding and Trial Station and Turkey Contributions to Agriculture (1926-1980)
- 2140 Osmanlı İmparatorluğu’nda Üç Yıl Süren İlk şirket Davası: Nestlé’nin Birinci Dünya Harbi İle Ortaya Çıkan Tâbiyet Sorunu**
şefik Memiş – Arif Kolay
The First Corporate Case in The Ottoman Empire, Which Lasted Three Years: Nestle’s Nationality Question Arising With The First World War

- 2185 Cumhuriyet Döneminin Yıkıcı Depremlerinden 1967 Depremi ve Adapazarı'na Etkileri**
Resül Narin
The 1967 Earthquake, One of the Destructive Earthquakes of the Republican Era and Its Effects on Adapazarı
- 2226 Ordu Bölgesinde Meydana Gelen Eşkıyalık Olayları ve Nizama Aykırı Suçlar (1789-1839)**
İhsan Öncel
Banditry Incidents in the Army Region and Irregular Crimes in Ordu Region (1789-1839)
- 2263 Establishment of Condominium under Anglo-Egyptian Administration and the Crisis of 1924 in Sudan**
Abdullah Özdağ
Sudan'da İngiltere-Mısır İdaresi Altında Kondominyum'un Tesisi ve 1924 Krizi
- 2294 Seka Fabrikasında Bir İstihlak (Tüketim) Kooperatifi Örneği: Seka Tüketim Kooperatifi**
Vicdan Öztürk – Fahriye Dinçer
An Example of a Consumer Cooperative in the Seka Factory: The Seka Consumer Cooperative
- 2337 Safevîlerde Mahallî Tarih Yazıcılığı ve Bu Kapsamdaki Başlıca Eserler**
Fatih Pekol
Local Historiography In The Safavids And Major Works In This Scope
- 2370 Küresel Ticaret Rotaları ve Çin'in Doğu Türkistan Üzerine Etkileri**
Tekin Tuncer
Global Trade Routes and China's Impacts on East Turkestan

- 2411 Samsun'da Kolera ve Çağını Yakalayamayan Bir Hekimin Tedavi Yöntemi Üzerine (1894)**

İsmail Yaşayanlar

The Cholera in Samsun and the Treatment Method of a Physician Outdated in His Age (1894)

- 2437 The Halki Theological School Issue: The Closure of the School Amidst the Cyprus Crisis and Its Repercussions in Greece, 1955-1971**

Gürhan Yellice

Heybaliada Ruhban Okulu Meselesi: Kıbrıs Krizi Sürecinde Okulun Kapatılması ve Yunanistan'daki Yankıları, 1955-1971

DERLEME MAKALE/ REVIEW ARTICLE

- 2481 Sosyal Hizmet Mesleğinin Öncülerinden Jane Addams'ın Mesleğe Katkıları ve Örnek Çalışmaları**

Cemil Bülent Şen – Mehmet Zafer Danış

The Contributions and Exemplary Works of Jane Addams, One of the Pioneering Figures in the History of Social Work

KİTAP TANITIMLARI/ BOOK REVIEWS

- 2506 Book Review: Sheila Fitzpatrick, The Shortest History of the Soviet Union, Exeter, UK: Old Street Publication, 2022**

Sevket Akyıldız

Kitap Tanıtımı: Sheila Fitzpatrick, The Shortest History of the Soviet Union, Exeter, UK: Old Street Publication, 2022

- 2510 Book Review: Tim Marshall, The Power of Geography: Ten Maps That Reveal The Future of Our World, London: Elliott and Thompson, 2021**

Sevket Akyıldız

Kitap Tanıtımı: Tim Marshall, The Power of Geography: Ten Maps That Reveal The Future of Our World, London: Elliott and Thompson, 2021

YAYIN KURULU/ EDITORIAL BOARD

Sebahattin Abdurrahman, Dr., Londra Üniversitesi, Doğu ve Afrika Araştırmaları Okulu, Etnik Azınlık Araştırmaları Merkezi, İngiltere.

Mehmet Alpargu, Prof. Dr., Emekli Öğretim Üyesi, Türkiye.

David Beamish, Dr., Londra Üniversitesi, Doğu ve Afrika Araştırmaları Okulu, İngiltere.

Taner Bilgin, Prof. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Krzysztof Boroda, Dr., Białystok Üniversitesi, Tarih ve Siyasi Bilimler Enstitüsü, Polonya.

Ömerül Faruk Bölükbaşı, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Fatih Demirel, Prof. Dr., Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü, Türkiye.

Halim Demiryürek, Prof. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Irene Strazzeri, Dr., Foggia Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İtalya

İbrahim Şirin, Prof. Dr., Kocaeli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Stefano Taglia, Dr., Çek Bilimler Akademisi, Doğu Araştırmaları Enstitüsü, Çekya.

Michael Talbot, Dr., Greenwich Üniversitesi, Mimarlık, Bilişim ve İnsani Bilimler Fakültesi, Tarih, Siyaset ve Sosyal Bilimler Bölümü, İngiltere.

Philipp Wirtz, Dr., Londra Üniversitesi, Doğu ve Afrika Araştırmaları Okulu, Tarih Bölümü, İngiltere.

DANIŐMA KURULU/BOARD OF ADVISERS

Refik Arıkan, Prof. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Fatmagül Demirel, Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü, Türkiye.

Tomas Drobik, Dr., Ostrava Üniversitesi, Fen Fakültesi, Beşeri Coğrafya ve Bölgesel Gelişme Bölümü, Çekya.

Vincent Joly, Prof. Dr., Rennes 2 Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, Tarih Bölümü, Fransa.

Adrian Jones, Doç. Dr., La Trobe Üniversitesi, Sanat, Sosyal Bilimler ve Ticaret Koleji, Beşeri ve Sosyal Bilimler Birimi, Tarih ve Arkeoloji Bölümü, Avustralya.

Hakan Kırımlı, Prof. Dr., Bilkent Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Türkiye.

Kemalettin Kuzucu, Prof. Dr., Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Bölge Yönetimi Bölümü, Türkiye.

Azmi Özcan, Prof. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Yücel Öztürk, Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

M. Pilar Salomon Cheliz, Prof. Dr., Zaragoza Üniversitesi, Felsefe ve Edebiyat Fakültesi, Modern ve Çağdaş Tarih Bölümü, İspanya

Oleksandr Sereda, Doç. Dr., Ağatangel Kırımlı Ukrayna Milli Bilimler Akademisi, Ukrayna.

Haluk Selvi, Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Enis Şahin, Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

İlhan Şahin, Prof. Dr., İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, Türkiye.

Ferhat Turanlı, Prof. Dr., Kyiv-Mohila Akademisi Ulusal Üniversitesi, Ukrayna.

İlhami Yurdakul, Prof. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

SAYI HAKEMLERİ/ REVIEWERS FOR THE CURRENT ISSUE

Funda Adıtatar, Doç. Dr., İzmir Demokrasi Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Hatice Akan, Öğr. Gör. Dr., Sakarya Üniversitesi, Rektörlük, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü, Türkiye.

Tolga Akay, Doç. Dr., Kafkas Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Suzan Akkuş Mutlu, Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Sevket Akyıldız, Dr., Londra Üniversitesi, SOAS, United Kingdom.

Özge Arslanmirza, Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi, fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Sinem Aydoğan Demir, Dr. Öğr. Üyesi, Kastamonu Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Bülent Bakar, Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

R. Funda Barbaros, Prof. Dr., Ege Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Türkiye.

Betül Batır, Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Türkiye.

Hüseyin Batman, Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sandıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Türkiye.

Hilmi Bengi, Doç. Dr., TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Türkiye.

Tahir Bilirli, Doç. Dr., Karabük Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Özge Bozkurtoğlu, Dr., Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz Uygurlıkları Araştırma Enstitüsü, Türkiye.

Cumali Bozpinar, Dr., Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Millî Emlak Genel Müdürlüğü), Türkiye.

Demet Cansız, Dr. Öğr. Üyesi, Milli Savunma Üniversitesi, Deniz Harp Okulu, Beşeri ve Sosyal Bilimler Bölümü, Türkiye.

Galip Çağ, Doç. Dr., Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Hülya Çelik, Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü, Türkiye.

Ali Çoban, Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Türkiye.

Filiz Çolak, Prof. Dr., Uşak Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Erkan Dağlı, Öğr. Gör. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Finike Meslek Yüksekokulu, Türkiye.

Sinan Demirağ, Dr., Bağımsız Araştırmacı, Türkiye.

Aykut Can Demirel, Öğr. Gör. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla Meslek Yüksekokulu, Türkiye.

Fatih Demirel, Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkiye.

Gülten Dinç, Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Temel Tıp Bilimleri Bölümü, Tıp Tarihi Ve Etik Ana Bilim Dalı, Türkiye.

Ekrem Buğra Ekinci, Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku Bölümü, Türkiye.

Nilgün Eliküçük Yıldırım, Doç. Dr., Atılım Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Türkiye.

Serkan Erdoğan, Dr., Bağımsız Araştırmacı, Türkiye.

Filiz Gemici, Öğr. Gör. Dr., Ahi Evran Üniversitesi, Rektörlük, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü, Türkiye.

Süleyman Hatipoğlu, Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi (Emekli Öğretim Üyesi), Türkiye.

Fuat İnce, Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Temel Tıp Bilimleri Bölümü Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Türkiye.

Hacer Karabağ Arslan, Doç. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Kamuran Karabalık, Arş. Gör. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Şehriban Karacan, Arş. Gör. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Türkiye.

Oktay Karaman, Doç. Dr., Giresun Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

İsmail Kaya, Dr., Düzce Turgut Özal Anadolu Lisesi, Türkiye.

Cengiz Keskin, Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Safiye Kıranlar, Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Ayşe Küçük, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İktisadi İdari Ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Türkiye.

Recep Küreklî, Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü, Türkiye.

Gülgüney Masalcı Şahin, Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Türkiye.

Neval Milanlıoğlu, Dr., Marmara Üniversitesi, Türkiye.

Resül Narin, Dr., Bağımsız Araştırmacı, Türkiye.

Abdurrahman Okuyan, Doç. Dr., Bayburt Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, Türkiye.

Bedia Yelda Olcay Uçkan, Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, Türkiye.

Fariz Öncü, Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Ali Özcan, Doç. Dr., Yalova Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Ahmet Özdingç, Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Türkiye.

Kerim Sarıçelik, Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü, Türkiye.

Mustafa Şahin, Doç. Dr., Amasya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Mehmet Tabakoğlu, Dr. Öğr. Üyesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Türkiye.

Çağlar Tan, Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Cihat Tanış, Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Fen-Edebiyat Üniversitesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Kevser Taşdöner, Doç. Dr., Adıyaman Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Cevdet Teke, Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Türkiye.

Mahmut Tokaç, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medipol Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Temel Tıp Bilimleri Bölümü, Türkiye.

Dilara Uslu, Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Süleyman Uygun, Doç. Dr., Ordu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Akansel Yalçınkaya, Doç. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Türkiye.

Hasan Yapıcı, Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkiye.

Fatma Yaşar, Dr., Bağımsız Araştırmacı, Türkiye.

Behçet Kemal Yeşilbursa, Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Dilşad Yirsutimur Yol, Öğr. Gör. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Rektörlük, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü, Türkiye.

Nadir Yurtoğlu, Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkiye.

EDİTÖRDEN;

Yıllardır akademik camiaya önemli yayın katkısı veren ve öğrencilerimin neşretmesiyle gurur duyduğum Vakanüvis Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi, 2024 yılının son günlerinde çıkarmış olduğu bu özel sayıyı Selma (Pehlivan) Hanımefendi'ye ayırdı. Yrd. Doç. Dr. Selma Pehlivan akademik camianın Eskiçağ Anabilim Dalı'nda yıllardır Sakarya Üniversitesi, Tarih Bölümü'nde hizmet veren önemli bir akademisyendir. Bu alanda vermiş olduğu dersler, yaptırdığı lisans ve lisansüstü tezler ve yetiştirmiş olduğu öğrencilerle akademik camianın bilinen bir ismidir. Lisansüstü tezlerinden yüksek lisansını "Eski Anadolu'nun Savunma Sistemleri ve Mimari Alandaki Etkileri" adıyla 1991'de ve doktora tezini de "Eski Önyasya'da Kadının Konumu" adıyla 1995 yılında tamamlamıştır. Lisansüstü çalışmalarının her ikisini de akademik camianın çok önemli isimlerinden, Atatürk Üniversitesi Tarih Bölümü'nün duayen ve zirve ismi, velûd kalemi ve yetiştirmiş olduğu çok sayıdaki öğrencileriyle tanınan, 31 Ocak 2022'de ebediyet alemine uğurladığımız merhûm hocam Prof.Dr. Enver Konukçu Hocam ile tamamlamıştır.

Selma Hanımefendi, yine merhûm hocam, Eskiçağ Tarih camiasının çok önemli ismi olan Mart 1995'te kaybettiğimiz Doç. Dr. Mahmut Pehlivan Hocam'ın saygıdeğer eşi, Utku ve Kutay adlı, gurur duyulacak işler yapan iki genç pırlantanın da anneleridir. Vakanüvis'in bu özel sayısının Selma Hanımefendi'ye atfen yayınlanması, sayısı artık az görülebilecek bir vefa örneği ve numunesidir. Bu, Sakarya Üniversitesi Tarih Bölümü'nün yıllardır temsil ettiği misyona da son derece yakışır niteliktedir. Bu nedenle böyle bir vefa örneğini hiç tereddüt etmeden gösterdikleri için öğrencilerime, derginin yönetimine ve editör kuruluna içtenlikle teşekkür ederim.

Selma Hanımefendi ile tanışıklığım Hocam Mahmut Bey'in eşi olmasının ötesinde çok eskilere dayanıyor. Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü son sınıf öğrencisiyken staj yaptığım okulda Tarih Öğretmeni olması, tanışmamızın da başlangıcını oluşturmaktadır. Erzurum Cumhuriyet Lisesi'nde staj hocalığımı yapan Selma Hocam, yüksek lisansa başladığım evreden itibaren de "dönem

arkadaşım” oldu. Ben Türkiye Cumhuriyeti Tarihi’nde iken kendisi de Eskiçağ’da master yapıyordu. Orada iken bizim “ablamız” oldu, bu “ablalığı” hocamın eşi olmasının ötesinde, diyalogumuzu çok ayrı bir yere getirdi. Sonrasında doktora da aynı dönemlerde öğrencilik yaptık, tez hazırlama döneminde yine Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümünde sık sık karşılaşırdık. Mahmut Hocam’ın vefatından sonra kendisi ailesinin yanına, Sakarya Üniversitesi Tarih Bölümü’ne geçiş yaptı. Çocuklarının elini hiç bırakmadı, onları iyi bir birey, memleketleri için iyi bir vatandaş ve hepsinden önemlisi Türklük bilinciyle yetiştiren bir anne oldu. Kader bizi Erzurum’dan sonra bu kez Sakarya’da karşılaştırdı. 1996 yılının 2 Ağustos’unda Sakarya Üniversitesi’nde göreve başlayınca, benim Adapazarı’ndaki ilk ev sahibim oldu. Bana bir kardeşi gibi ablalık yaptı, Adapazarı’nda evlatları Utku ve Kutay’dan başka, merhûm babası, annesi ve kızkardeşlerini tanıdım. Sağ olsunlar, benim bu yeni şehirdeki ilk tanıdıklarım oldular.

Meslekî olarak ise aynı yerde, Sakarya Üniversitesi, Tarih Bölümü’nde çalıştık, uzun yıllar aynı odayı paylaştık. Bana karşı “ablalığı” hep devam etti, iyi bir “abla-kardeş” uyumu yakaladık. Onu hep büyüğüm olarak gördüm, bildim, başka bir bakış açısıyla rahmetli hocamın bize bir yadigârı olarak tanıdım. O her zamanki ablalığıyla, müşfikliğiyle, büyüklüğüyle bizde kendisine karşı derin bir saygı ve sevgi uyandırdı. Hocamın eşi olmasının ötesinde, saygın kişiliği ve duruşuyla ona hep bir büyüğüm olarak hürmetli oldum. İnsanî ilişkilerimizde hiçbir sorun ve gerginlik yaşamadık. O, ağırlığı, ağırbaşlılığı, hanımefendiliğiyle, duruşuyla başta bana ve diğer mesai arkadaşlarıma hep örnek teşkil etti. Doğru bildiği her şeyi sonuna kadar savunan duruşuyla, hayata bakışıyla, disipliniyle bize önderlik ve rehberlik etti. Hanımefendiliği ve bilgisiyle öğrencilerine de rol model oldu. Eskiçağ’a ilgisi olmayan pek çok öğrencinin gönlüne taht kurdu ve onları alana çekti.

Selma Hanımefendi ile Tarih Bölümü’nde uzun yıllar bölüm başkan yardımcılığını birlikte yürüttük. Bu süre zarfında da tecrübesiyle yönetim anlayışını birleştirip, insanlar üzerinde büyük bir saygınlık uyandırmıştı. Selma Hocam, Cumhuriyetimizin 100. şeref yılında, ilânının 100. sene-i devriyesinde bizlerden sadece fizikî olarak ayrıldı,

manevî olarak bizi hiç bırakmadı, bırakmayacak da... Kendisine emeklilik hayatının sağlık, mutluluk ve huzur getirmesini niyaz ediyorum... Evlatlarıyla ve sevdikleriyle, ailesiyle mutlu ve sağlıklı bir hayat diliyorum... Vakanüvis Dergisi'nin bir vefa numunesi olarak kendisine tahsis ettiği bu özel sayıyı, arkadaşları tarafından şahsına takdim edilen "küçük bir yeni yıl armağanı" ve bir emeklilik nişanesi olarak kabul etmesini temenni ediyorum... Yazlarıyla bu özel sayıya destek veren arkadaşlarıma, öğrencilerime ve akademisyenlere de içtenlikle teşekkür ediyorum.

Saygılarımla...

Prof.Dr. Enis ŞAHİN*

---

* T. C. Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Sakarya.

Yıl/Vol. 9, Özel Sayı (Dr. Selma Pehlivan'a Armağan)/ Special Issue (A Tribute to Dr. Selma Pehlivan), Aralık/ December 2024 ISSN: 2149-9535

Eskiçağ Tarihinin Değerli Bir Bilim İnsanı: Dr. Selma Pehlivan

Dr. Selma Pehlivan 1959 yılında İstanbul'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Adapazarı'nda tamamladı. 1976 yılında Atatürk Üniversitesi Tarih Bölümü'ne girdi ve 1980 yılında bölümden mezun oldu. Sivas Zara Lisesi ve Erzurum Anadolu Lisesi'nde öğretmenlik görevlerinde bulundu. 1990 yılında Atatürk Üniversitesi Tarih Bölümü'ne uzman olarak atandı. Yüksek lisans ve doktora çalışmalarından sonra 1995 yılında önce Pamukkale Üniversitesi daha sonra ise Sakarya Üniversitesi'ne tayin oldu. Sakarya Üniversitesi'nde 28 yıllık öğretim üyeliğini müteakip 17 Nisan 2023 tarihinde emekli oldu.

Selma Pehlivan'ı 1997 yılının haziran ayında Sakarya Üniversitesi'nde göreve başladığım yıl tanıdım. Rahmetli Enver Konukçu Hoca'nın da öğrencisi olması ve Erzurum'daki bilim çevresinin Selma Pehlivan ile ilgili olumlu kanaatleri dolayısıyla da önceden kendisi hakkında bir fikir sahibi olmuştum.

Selma Pehlivan ile benim emekliye ayrıldığım 2018 yılına kadar yirmi bir sene birlikte çalıştık. Bu zaman zarfında bir süre benim bölüm başkanlığım sırasında yardımcılığımı yaptı. Çok uzun bir süre Eskiçağ Tarihi Anabilim Dalı Başkanlığı görevini de yürüttü. Bu görevlerini titizlikle sürdürürken, hakkaniyet ölçüsünü de daima göz önünde tuttu. Uyumlu bir insandı. Ancak bir çalışmada ya da bir işte yanlışlık görüyorsa bunu ifade etme ilkesini de hiçbir zaman göz ardı etmedi.

Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkelerine tam anlamıyla bağlı, ülkesini ve milletini seven milli ve manevi değerlere sahip bir öğretim üyesi olarak görev yaptı. Bu hassasiyetini eğitimin çok önemli bir unsuru olarak da gören bir anlayışa sahipti. Öğretim hayatı boyunca öğrencileri ile iyi diyaloglar kurdu ve öğrencilerinin sorunlarına da yakın ilgi gösterdi. Derslerine zamanında giren, derslerinden en yüksek verimin alınması için çaba gösteren öğretim üyesiydi. Eskiçağ tarihinin konularına ilgi uyandırmak için de büyük gayret gösterdi.

Bilimsel alanda Eskiçağ tarihinin çeşitli konularında çalışmalar gerçekleştirdi. Bu çalışmaların bir kısmına değinecek olursak,1991 yılında tamamladığı Eski Anadolu'nun Savunma Sistemleri ve Mimari Alana Etkileri isimli yüksek lisans çalışması ile 1995'te tamamladığı Eski Ön Asya'da Kadının Konumu isimli doktora tezi hem muhteva açısından

hem de konunun orijinalliğı bakımından değerli çalışmalardır. Bu çalışmaların dışında ilgilendiği bir başka konu da Urartu tarihi idi. Bu konunun Türk tarihçiliği açısından oldukça önemli bir alan olduğu hepimizin malumudur. Bu açıdan bakıldığında “Urartu Krallığı ve Dış Politikası” isimli çalışmayı bu ilginin bir tezahürü olarak göstermek mümkündür. Bir başka araştırması da Erzurum’un İlk ağ Tarihi Araştırmaları ile ilgilidir. Ayrıca Selma Pehlivan hakemlik ve tez yöneticiliği de yaparak akademik hayata katkıda bulunmuştur.

Bilimsel hayatına verdiği önem gibi özel hayatında da Selma Pehlivan ailesine zaman ayırırdı. Eşi olan Doç. Dr. Mahmut Pehlivan’ın erken vefatı sebebiyle iki evladını da gerçekten imrenilecek bir şekilde yetiştirdi. Bugün kendi alanlarında başarılı bireyler olan Utku ve Kutay, anneleri ile ne kadar iftihar etseler azdır.

Sözlerimi tamamlarken, bu sayının hazırlanmasında vefa rneği gösteren derginin editörlerine ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Dr. Selma Pehlivan’a emeklilik yıllarında da mutluluklar diliyorum.

31.12.2024

Prof. Dr. Mehmet Alpargu

